Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Nagyfeszültségű Laboratórium

Távvezetéki KöF FAM során alkalmazott kötőelemekkel kapcsolatos technológiai problémák

Göcsei Gábor
Dr. Németh Bálint, Cselkó Richárd

Kardos Zoltán, Talián János

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Villamos Energetika Tanszék
Nagyfeszültségű Laboratórium
gocsei.gabor@vet.bme.hu

„Eszközdiagnosztika és beszerzés”

Kompozit szigetelők, kereszttartók, túlfeszültség-korlátozók, betonoszlopok, kötések, vezető gyorstoldók, középfeszültségű olvadóbiztosítók, madárvédelmi eszközök, FAM szorítók

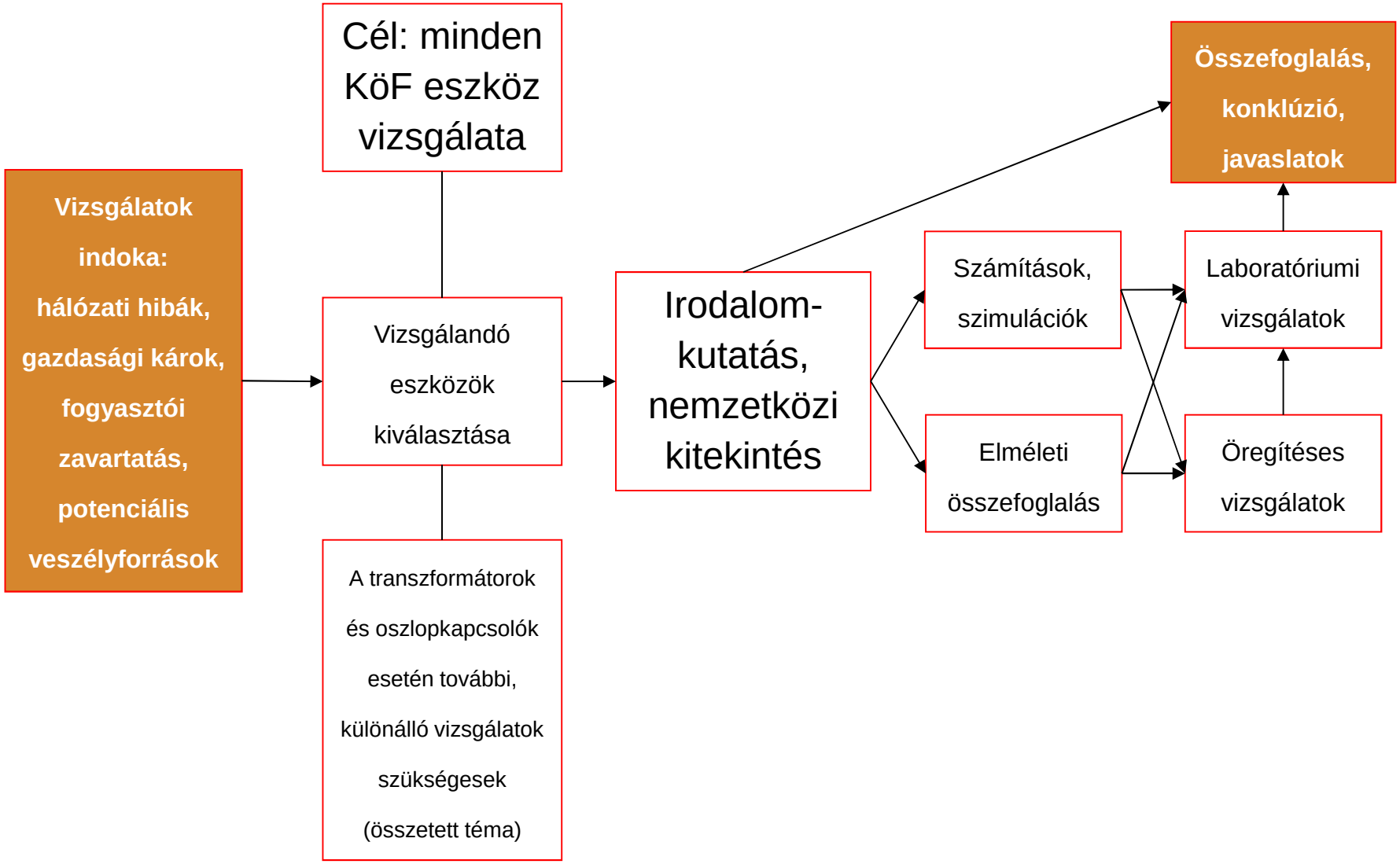

HIGHVOLTAGE LABORATORY

e·on

MŰEGYETEM 1782

A feszültség alatti munkavégzés előnyei

- Gazdasági előnyök:
  - Közvetlenül is számítható költségmegtakarítások
  - Közvetlenül nem forintosítható megtakarítások
- Megnövelt hálózati rendelkezésre állás
- Műszaki
- Biztonsági

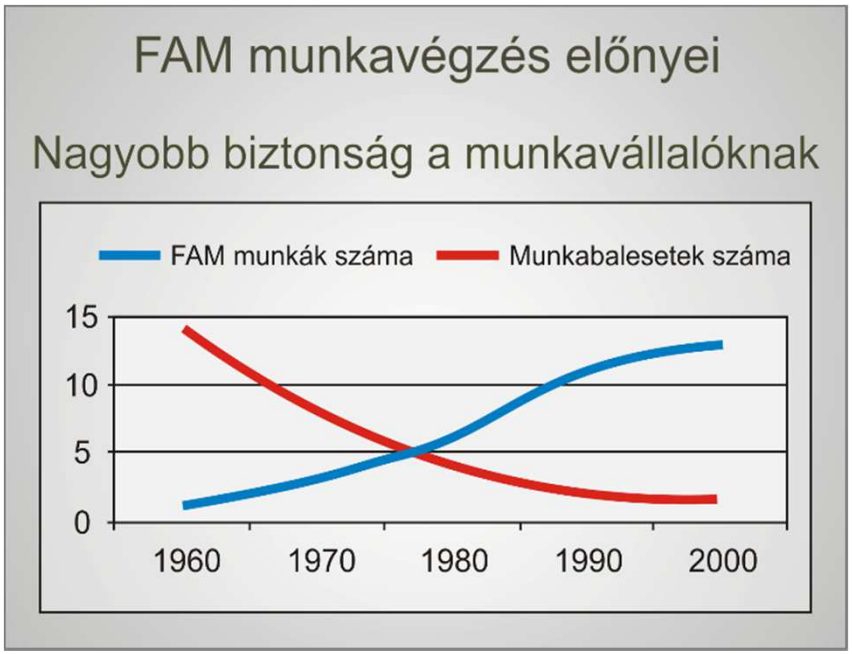

Forrás: SERECT, General presentation – Live working on medium voltage, Mulhouse, April 2002

Feszültség alatti munkavégzés

- **Távolból végzett munka**

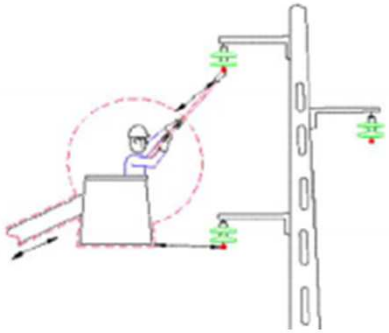

- **Érintéssel végzett munka**

- **Potenciálon végzett munka**

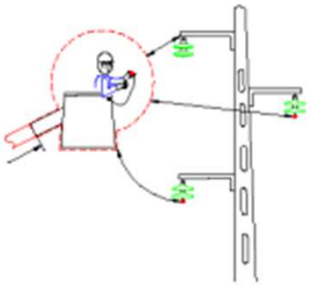

„FAM szorító”

- Középfeszültségű feszültség alatti munkavégzés (KöF FAM) során alkalmazott,
  - távolból végzett (rudas) és
  - kombinált

  technológiákkal egyaránt telepíthető és bontható speciális kötőelem
- Viszonylag kis értékű eszköz
- **Széles körű alkalmazás**

Kép forrása:
http://products.ensto.com/catalog/12089/product/13135/SL30_ENG1.html

FAM szorító rögzítése

Kép forrása: KöF FAM Műszaki Lapok és Műveleti Módok gyűjteménye

Meghibásodások

- Probléma-felvetés

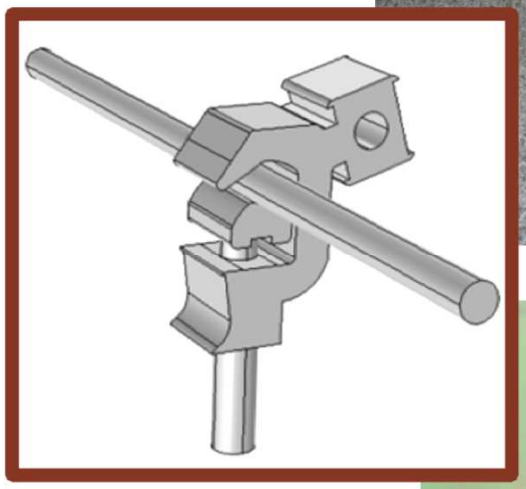

- Mintadarabok vizsgálata

- Üzemzavarok körülményeinek kivizsgálása, villámtérképek elemzése

FAM szorítókhoz köthető meghibásodások 1.

FAM szorítókhoz köthető meghibásodások 2.

Vizsgált mintadarabok bemutatása

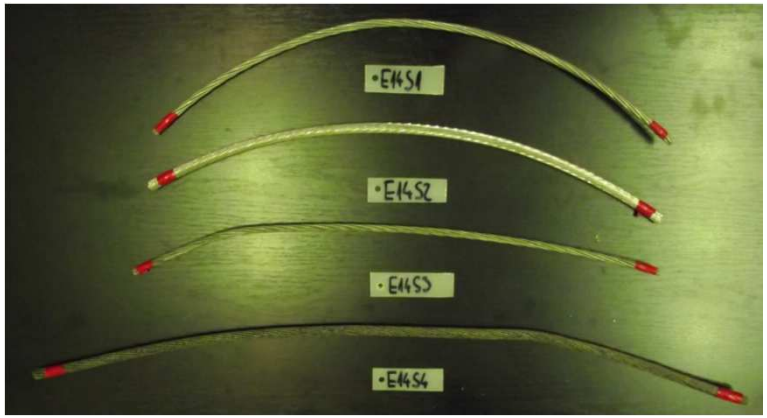

Alumínium sodronyok

- 50 mm^2
- 95 mm^2
- Gyári állapotú mintadarabok
- Korrodált mintadarabok

FAM szorítók

- 2 gyártó
- 4 típus

Villámtevékenység vizsgálata

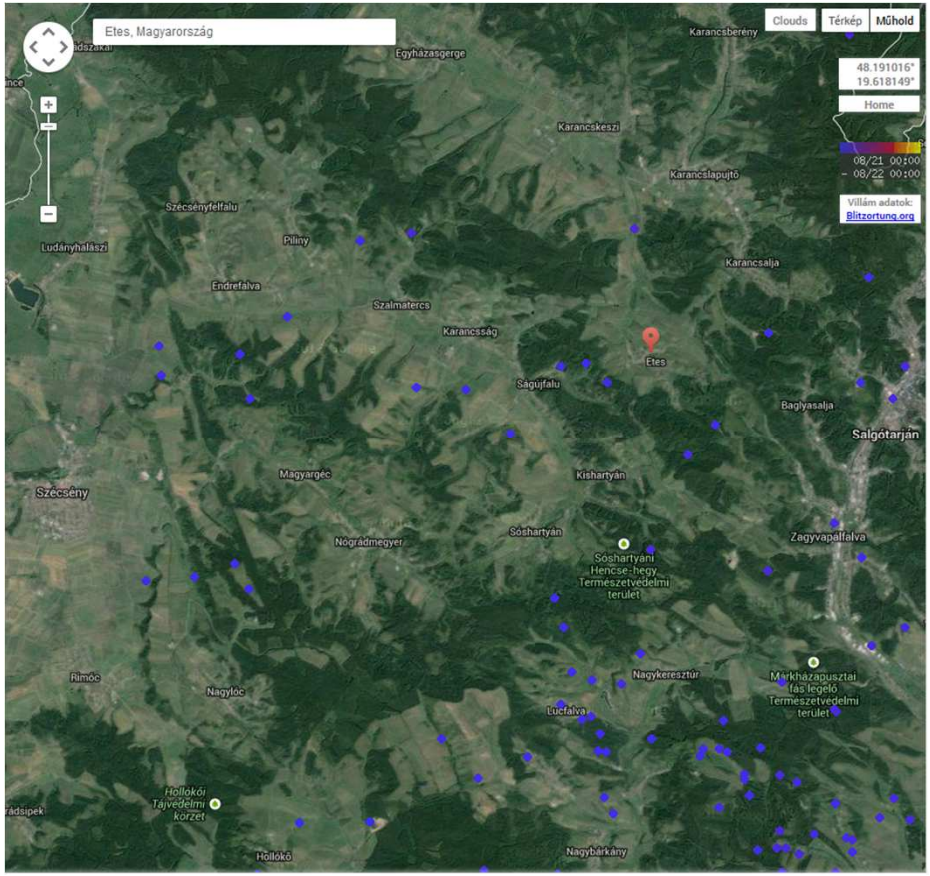

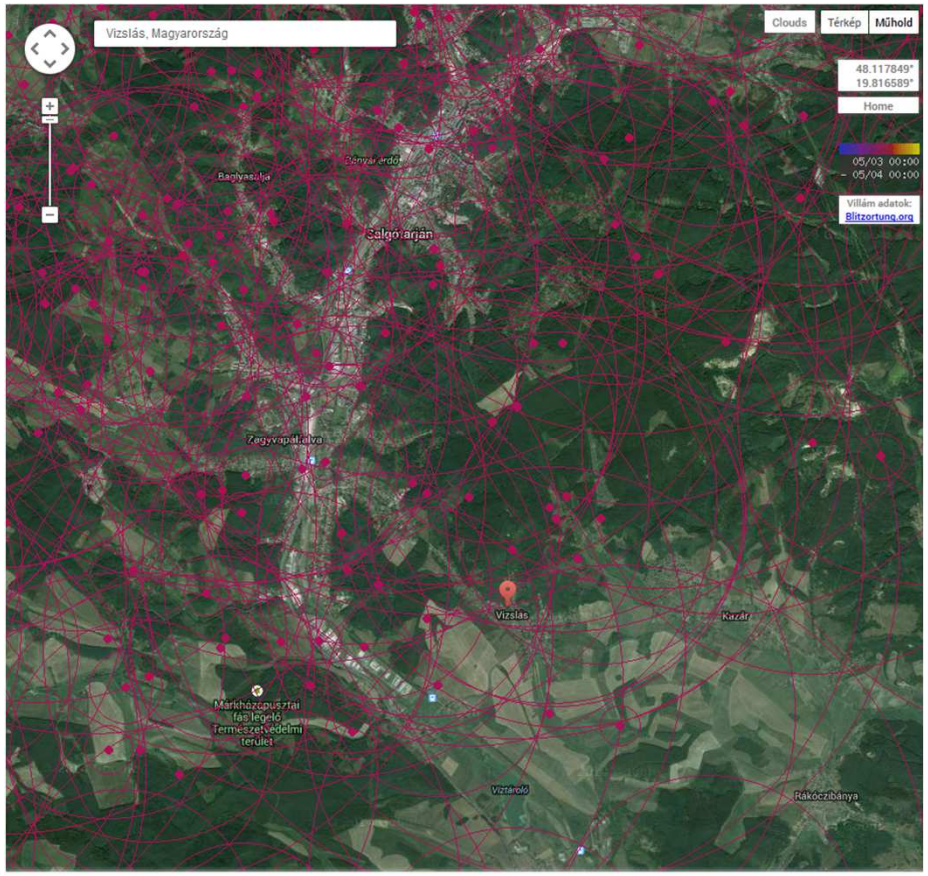

HIGHVOLTAGE LABORATORY

e·on

MŰEGYETEM 1782

Elméleti áttekintés

- Korrózió

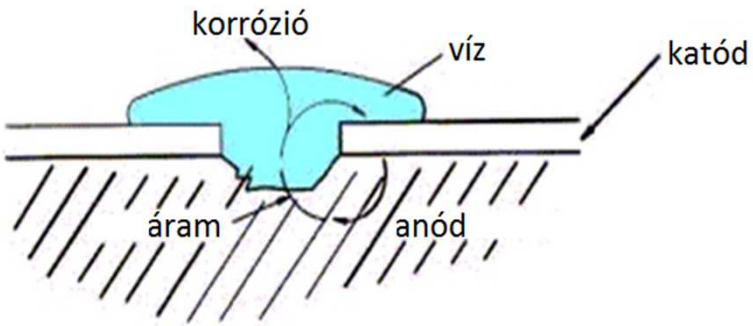

korrodált és megtisztított sodrony-felület összehasonlítása

Nemzetközi kitekintés 1.

- Melegedés

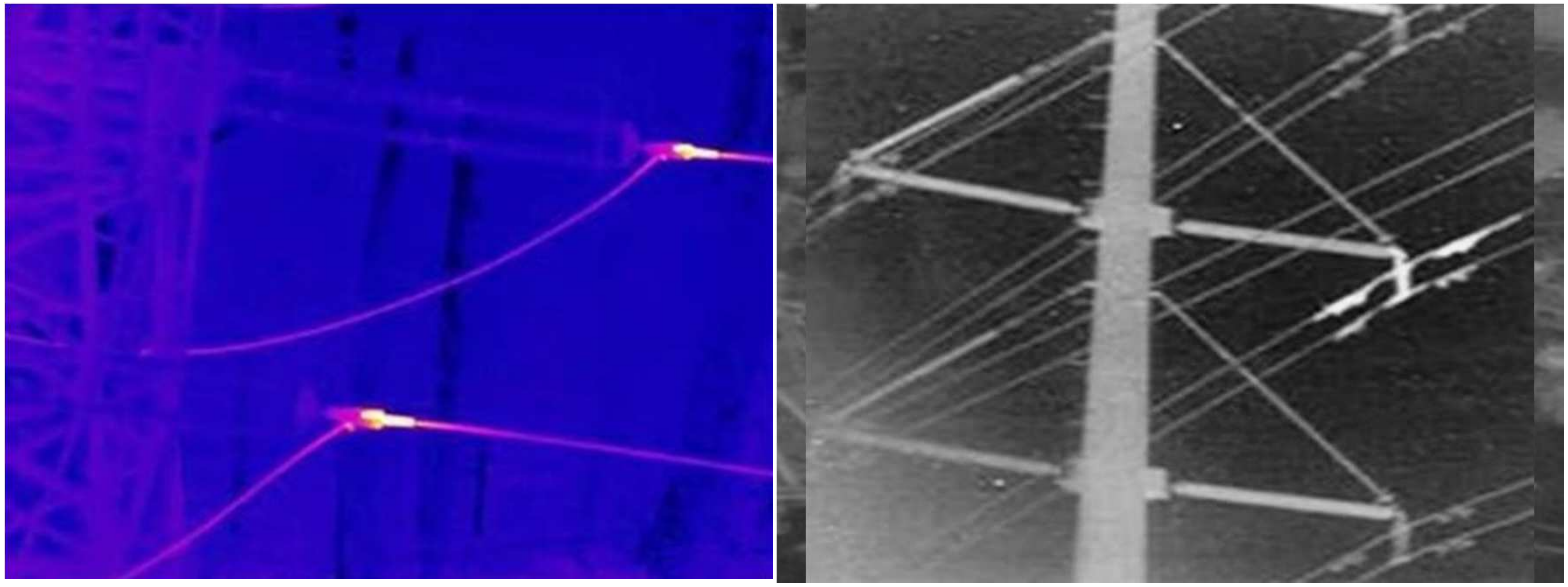

csatlakozó és vezeték melegedésének összehasonlítása

Nemzetközi kitekintés 2.

- Sodrony tisztítás (leszerelés után)
- OhmStik™: átmeneti ellenállás vizsgálata FAM-ban

3D CAD modell

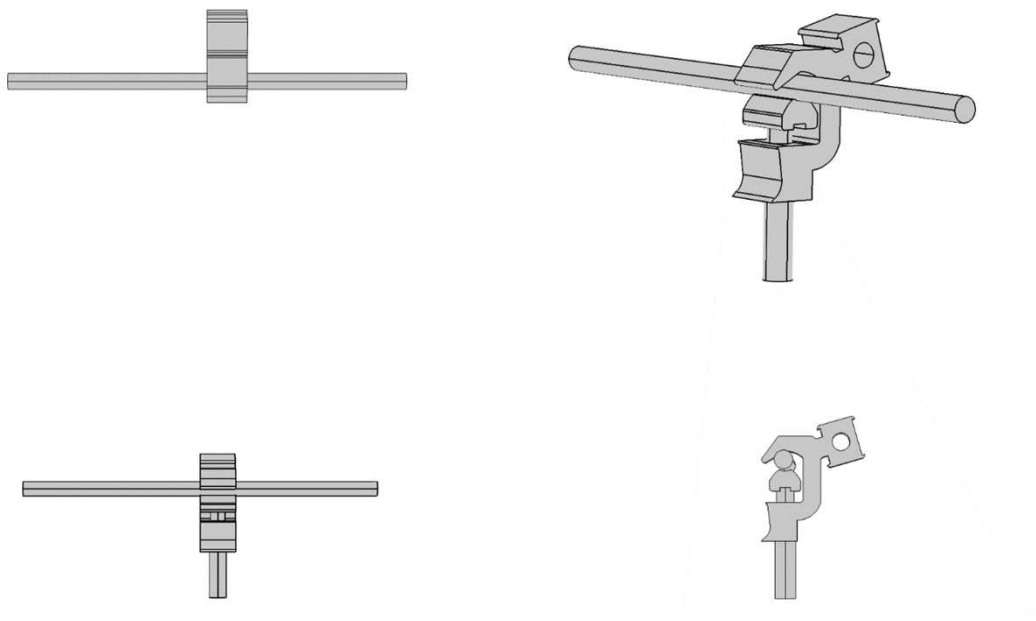

Változtatott paraméterek:

- Meghúzási nyomaték
- Korrodáltsági fok

Végeselemes szimuláció

- Komplex 3D modell
- Eredmények (R, I)

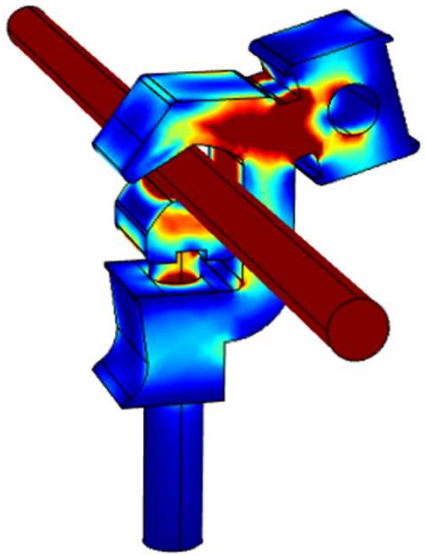

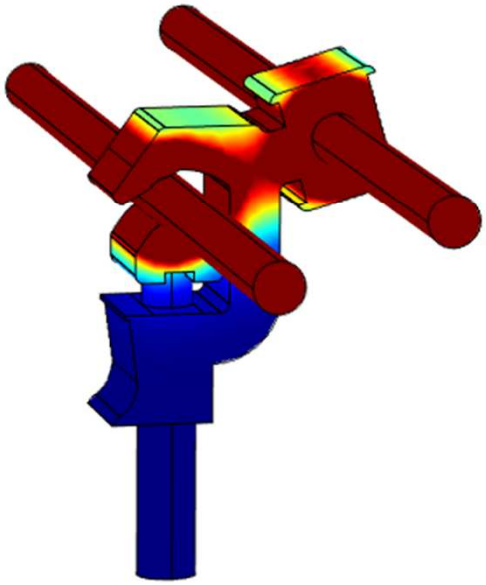

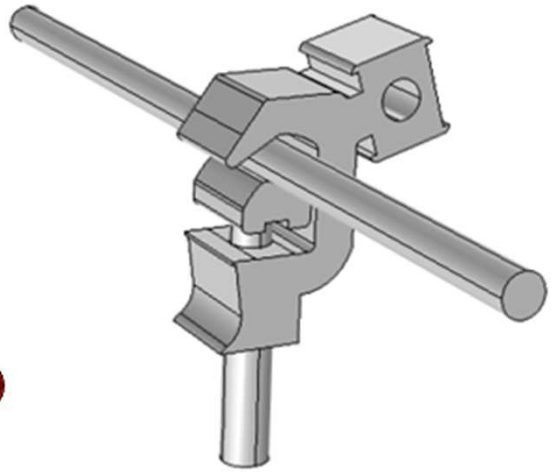

Eredmények

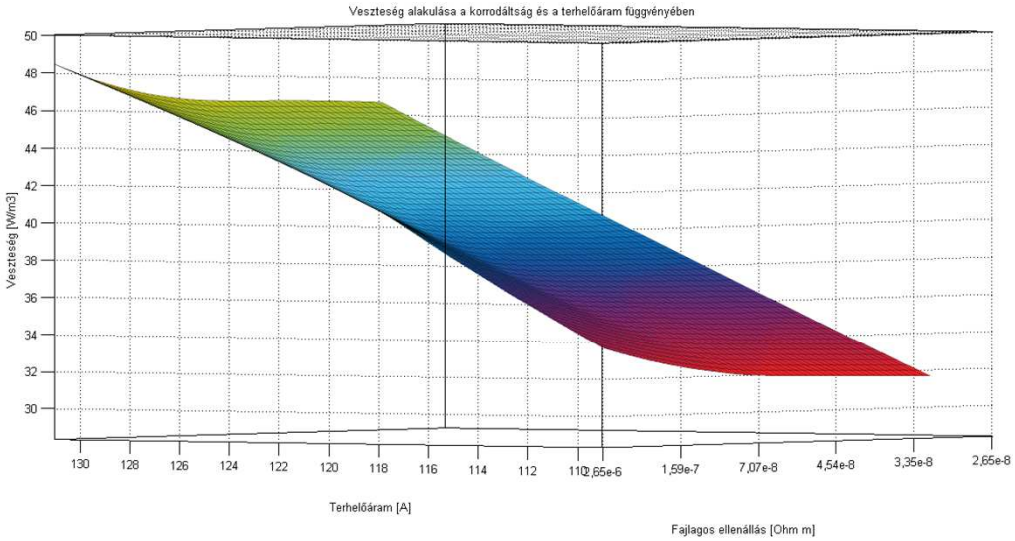

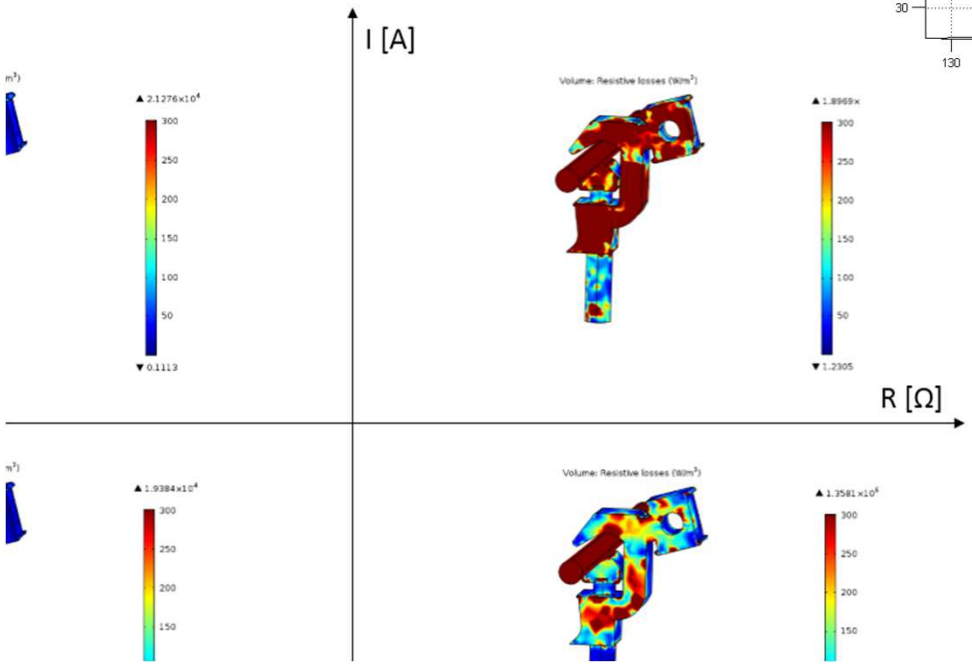

Melegedés vizsgálata:

- disszipáció a terhelőáram és az átmeneti ellenállás függvényében

HIGHVOLTAGE LABORATORY

e·on

MŰEGYETEM 1782

Validáció

- A disszipációra vonatkozó szimulációs eredmények kvalitatív összehasonlítása a hőkamerás felvételekkel

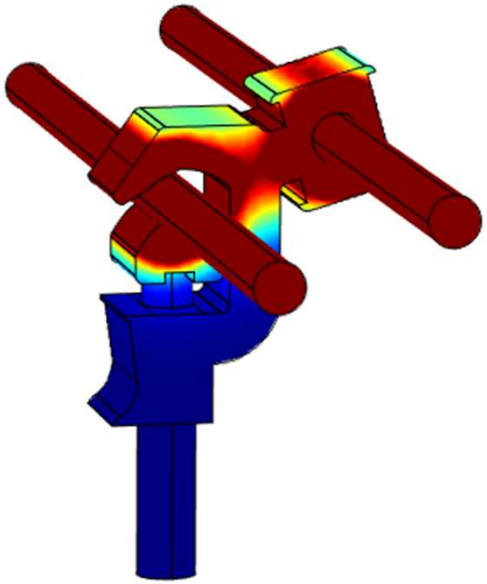

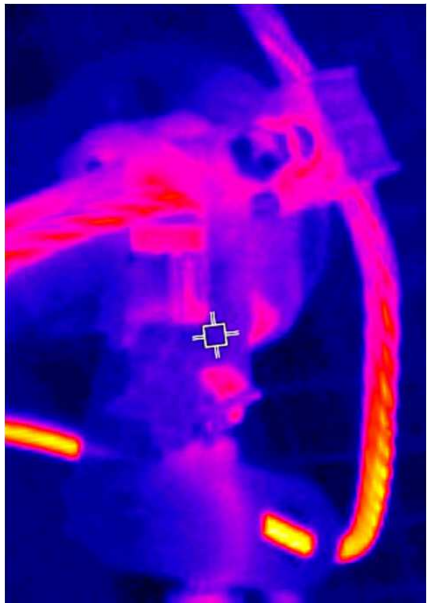

Laboratóriumi vizsgálatok

- Átmeneti ellenállás mérése
  - Keresztmetszet
  - Szorító típus
  - Meghúzási nyomaték
  - Korrodáltság
  - Szorító állapot

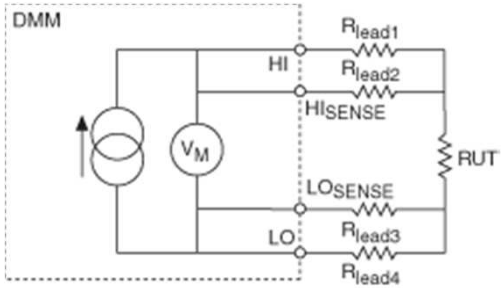

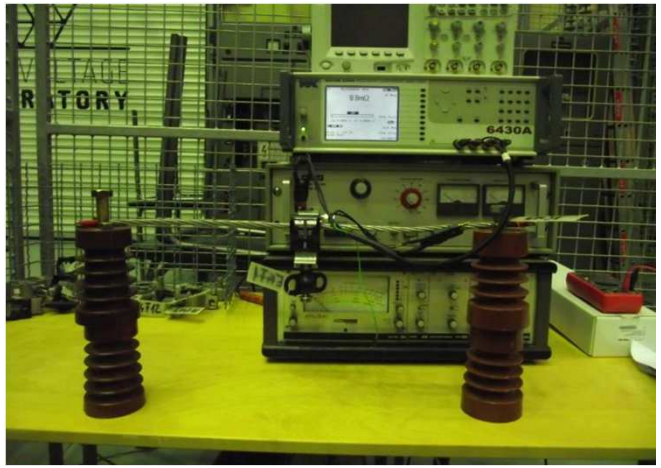

$$R_{átmeneti} = \frac{c_{anyag}}{(0{,}1F_{nyomó})^{c_{alak}}}$$

c_{anyag}	*az érintkező felületek anyagát jellemző konstans*
$F_{nyomó}$	*az érintkező felületeket összenyomó erő [N]*
c_{alak}	*az érintkező felületek alakját jellemző konstans*

HIGHVOLTAGE LABORATORY

e·on

MŰEGYETEM 1782

Mérési eredmények 1.

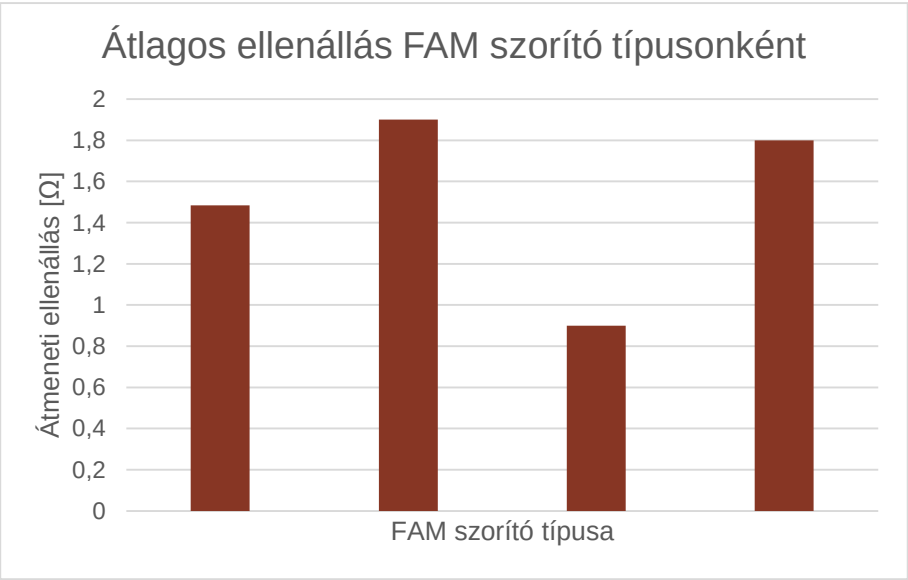

Mérési eredmények 2.

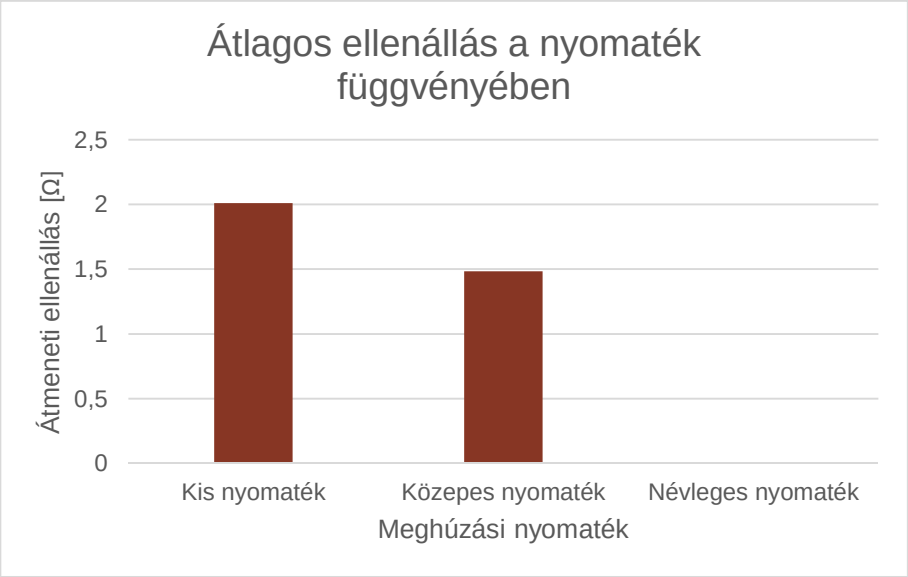

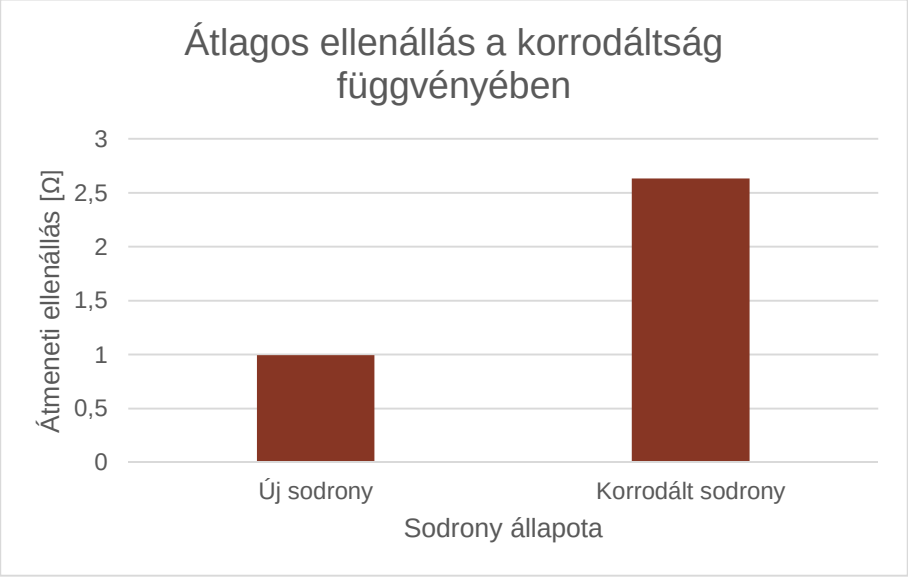

Mérési eredmények 3.

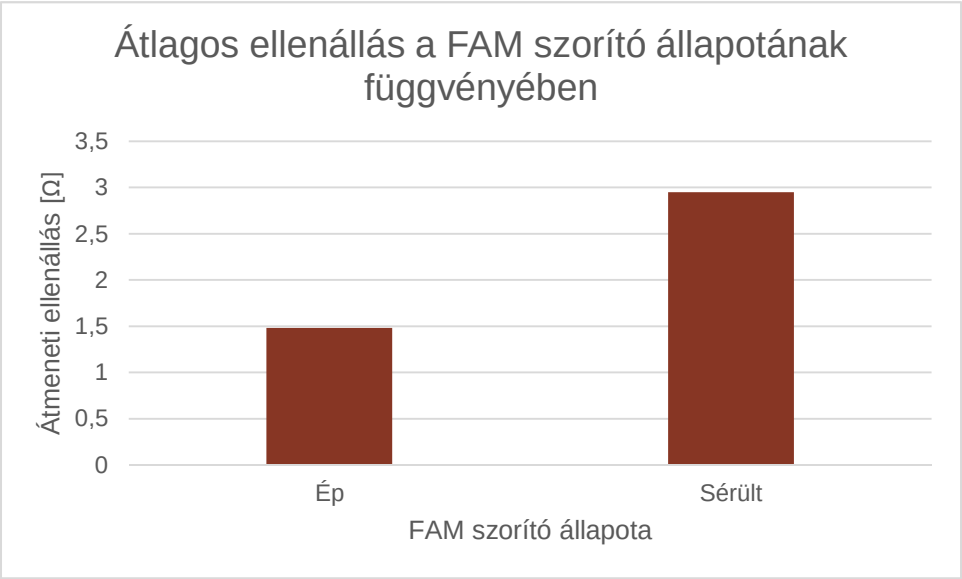

Laboratóriumi vizsgálatok

- Nagyáramú mérés

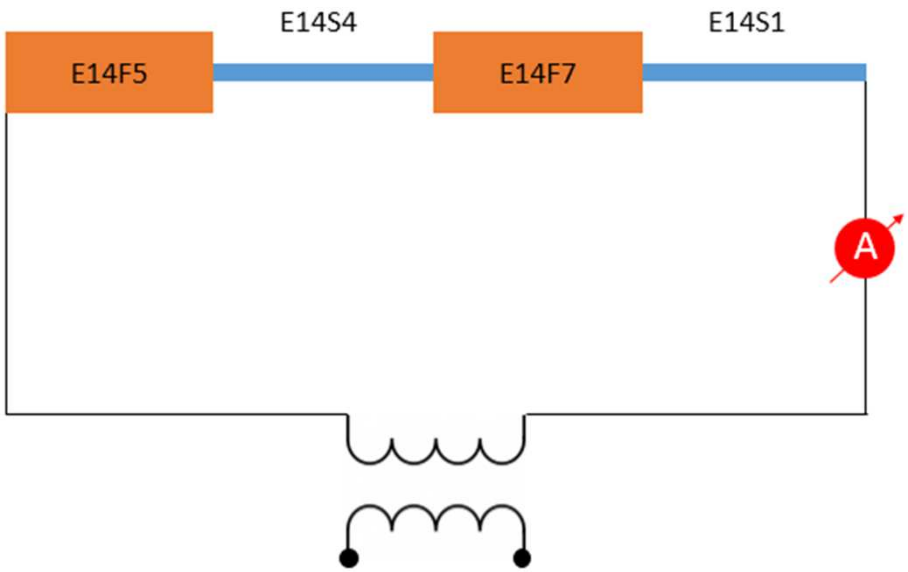

Mérési elrendezés

Nagyáramú mérés

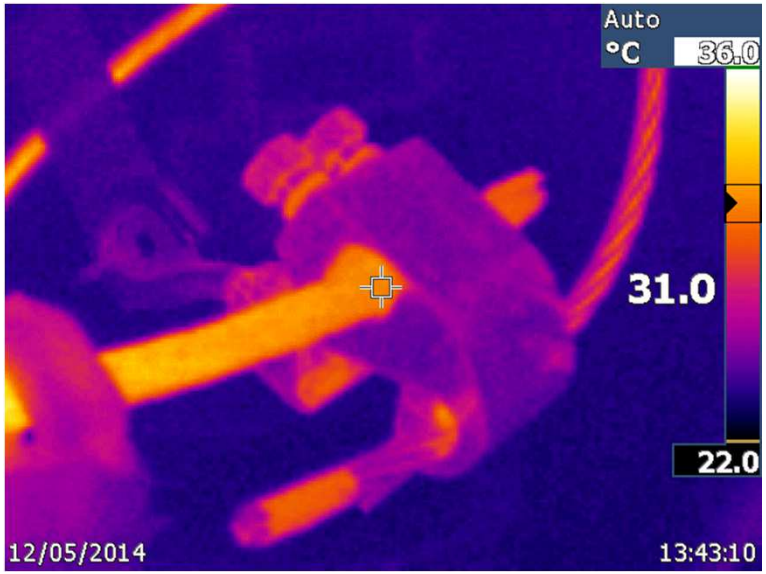

E14S1 azonosítójú sodrony és E14F7 azonosítójú FAM szorító

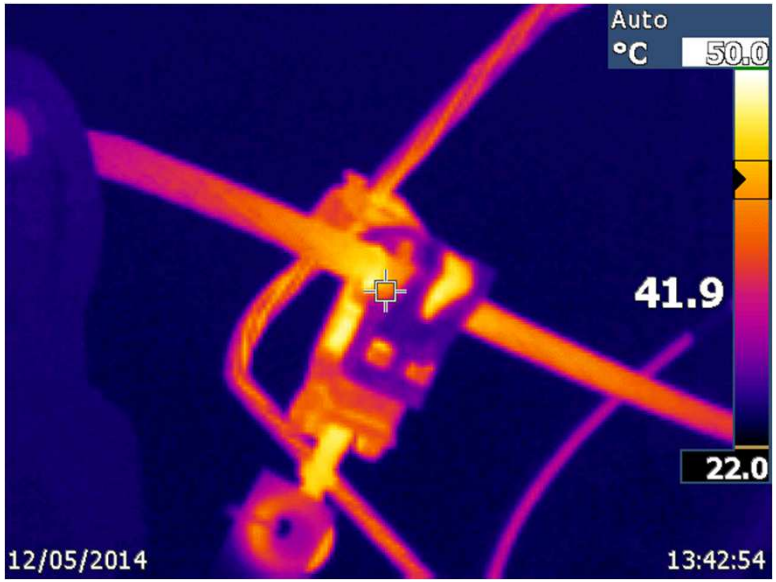

E14S4 azonosítójú sodrony és E14F5 azonosítójú FAM szorító

FAM szorítók melegedésének hőkamerás felvétele

Mérés áramlökővel

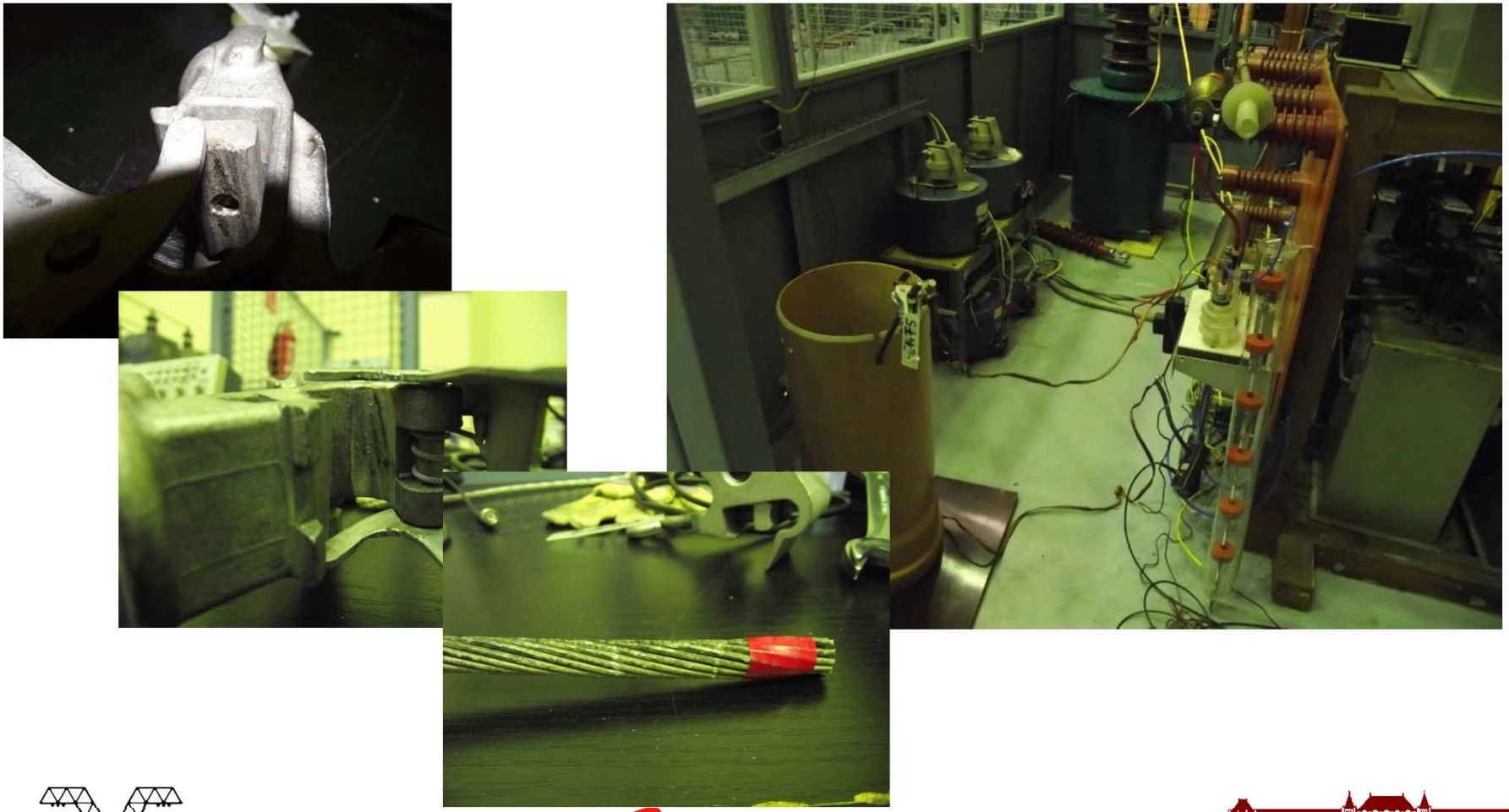

HIGHVOLTAGE LABORATORY

e·on

MŰEGYETEM 1782

Öregítéses vizsgálatok

- Termikus öregítés
- Villamos öregítés
- Korróziós vizsgálat

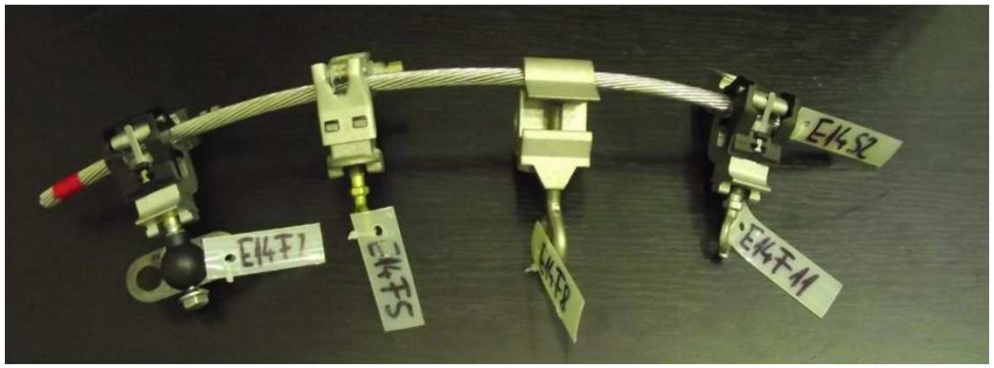

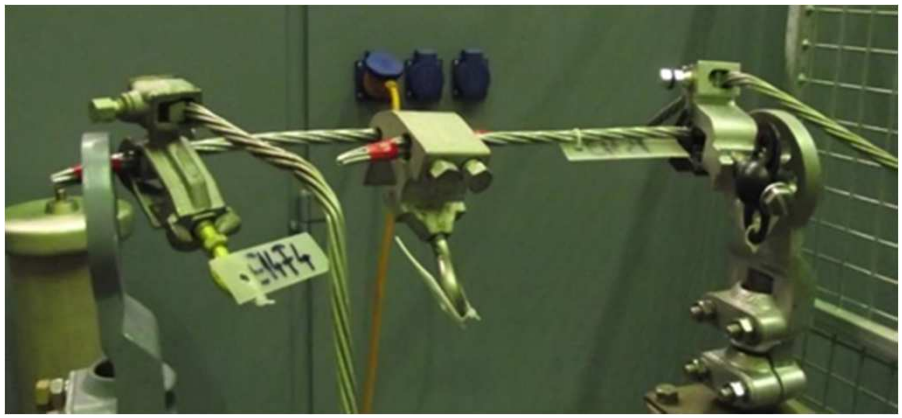

Korrózió kialakulása mesterséges öregítés hatására

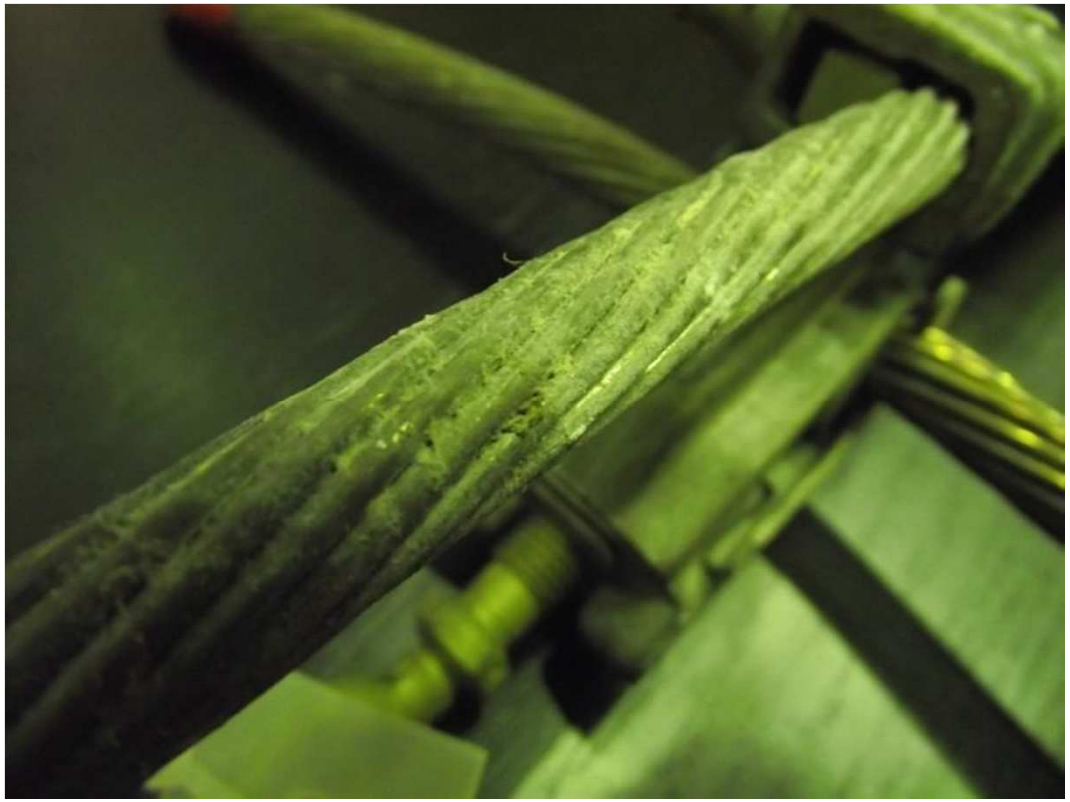

Hibajelenségek reprodukálása 1.

- A laboratóriumi vizsgálat során tapasztalt sérülésnyomok megegyeznek az üzemzavarokban érintett mintadarabok sérüléseivel

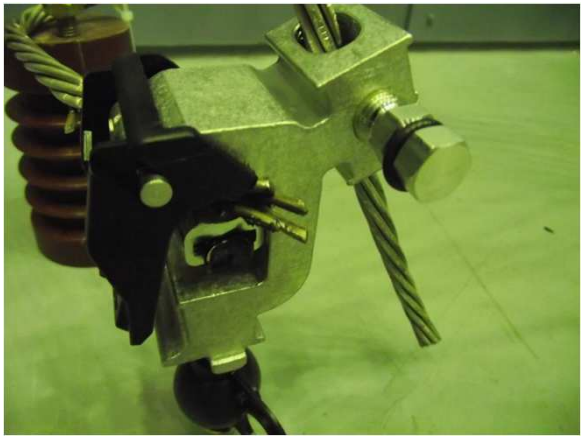

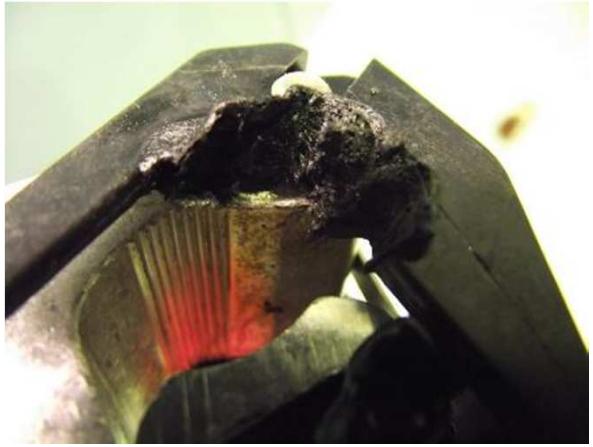

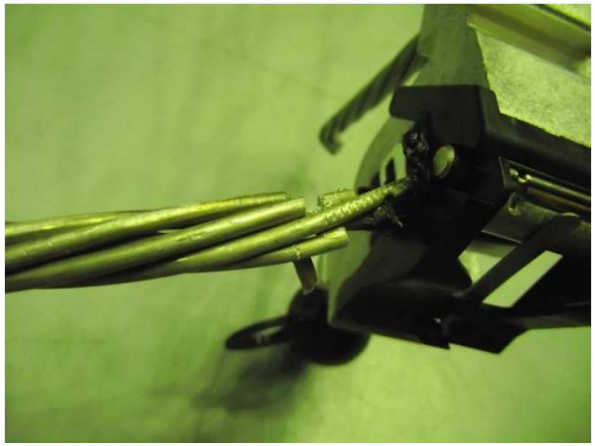

Hibajelenségek reprodukálása 2.

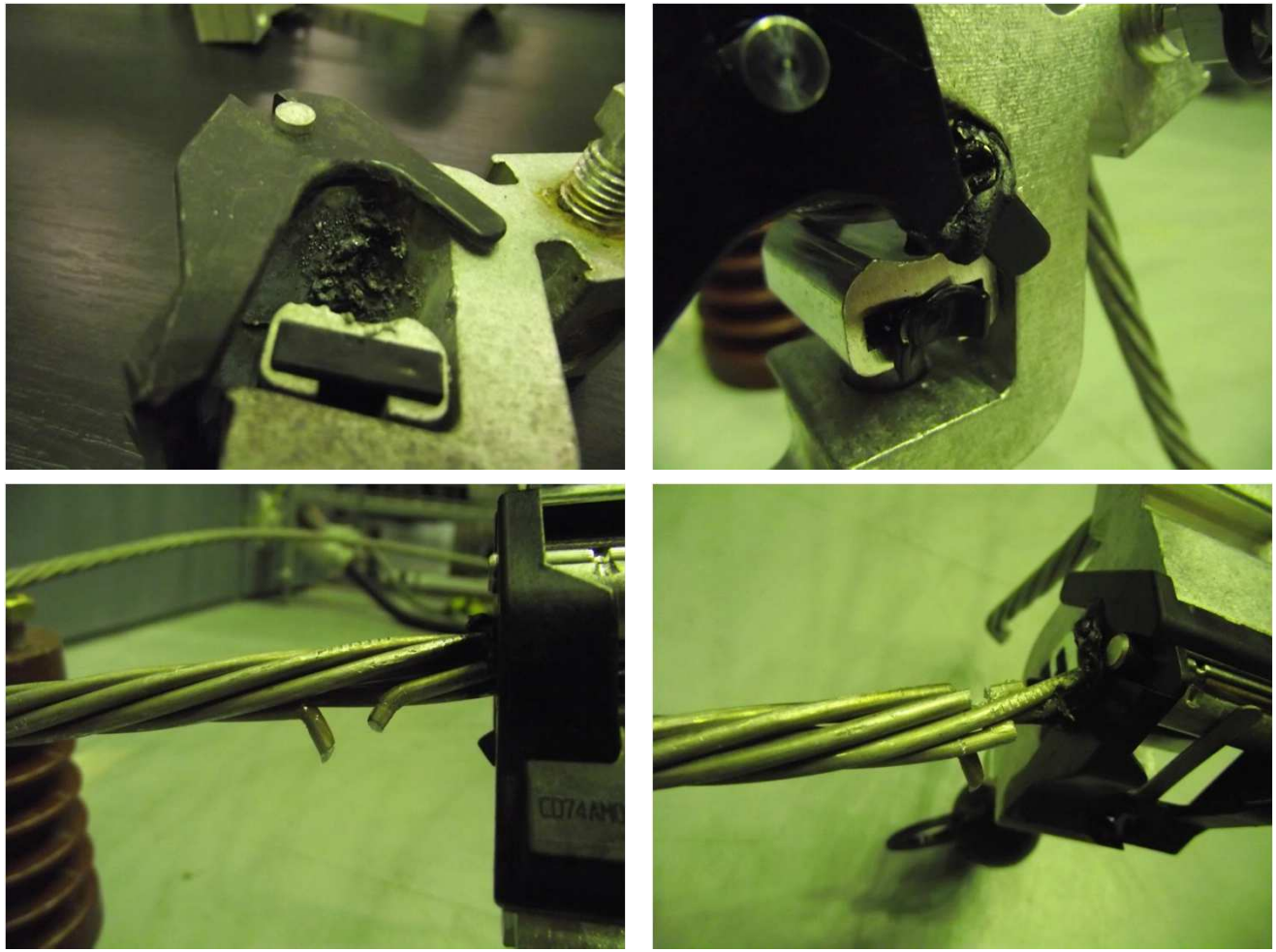

Hibajelenségek reprodukálása 3.

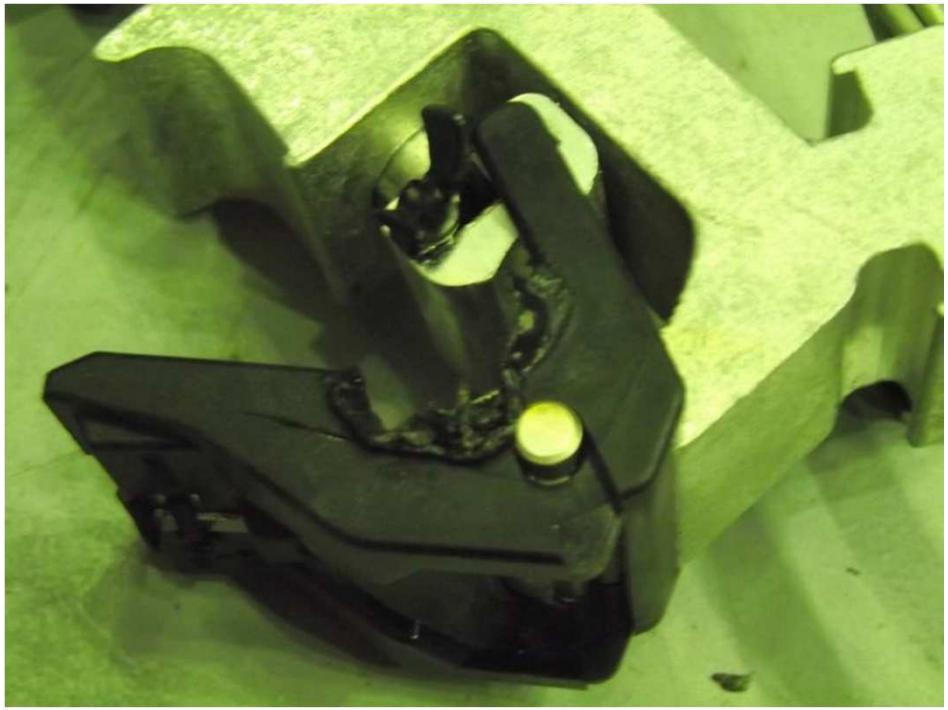

Összefoglalás

- Hibák c
  - Nemze
  - Számít
  - Labora
- Eredmé
  - **Nem m**
  - **Sodron**
  - Öregec edés
    várható
  - A megh

HIGHVOLTAGE LABORATORY

e·on

MŰEGYETEM 1782

Javaslatok

- Megfelelő meghúzási nyomaték ellenőrzése
  - Új típusú eszközök használatának mérlegelése
- Fázisvezető sodrony felületének megfelelő tisztítása
  - Célszerszámok fontosságának hangsúlyozása
- A meghibásodott FAM szorítóról vizsgálati jegyzőkönyv felvétele
  - Statisztikák, kritikus pontok azonosíthatósága

Köszönöm a figyelmet!

BME Nagyfeszültségű Laboratórium
Magyarország, Budapest
1111, Egry József u. 18.
Telefon: +36 1 463 3236
Fax: +36 1 463 3231
E-mail: gocsei.gabor@vet.bme.hu

HIGHVOLTAGE LABORATORY

e·on

MŰEGYETEM 1782